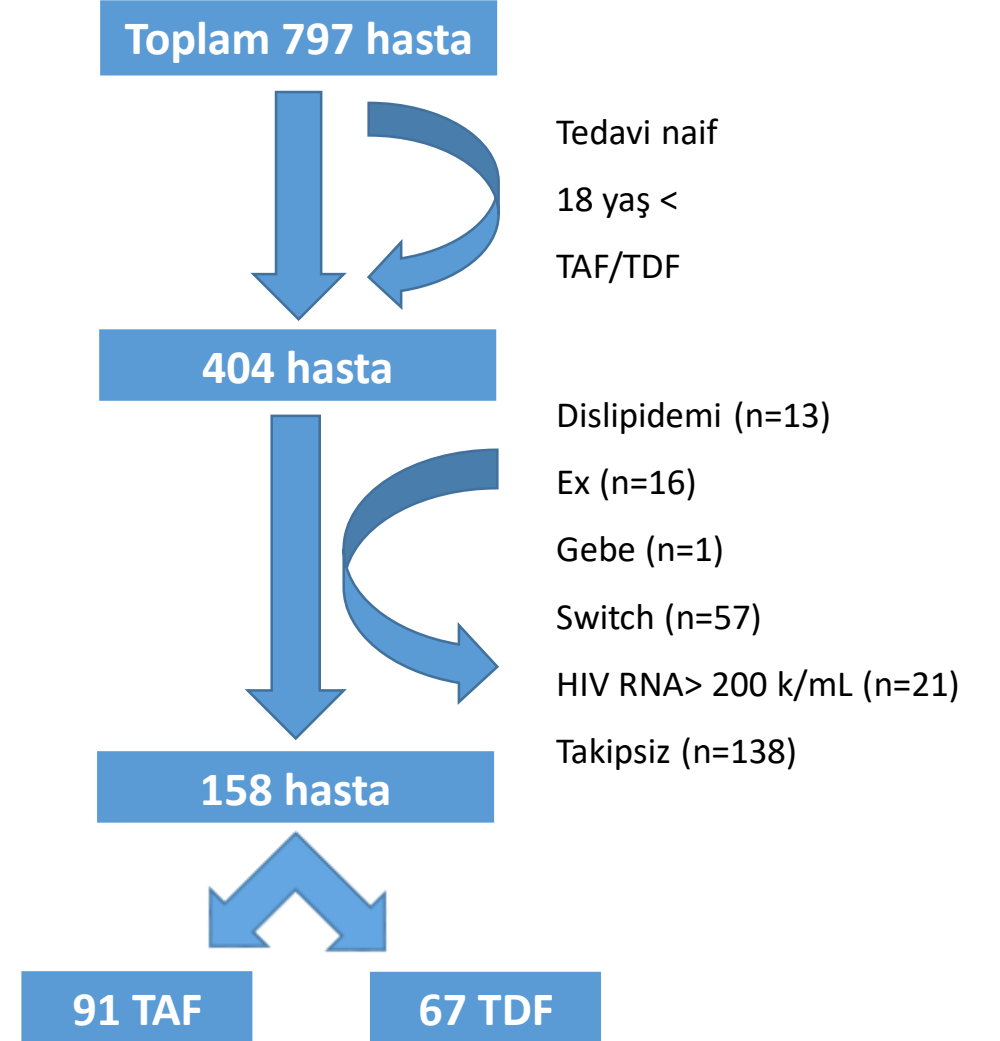

HIV İLE YAŞAYAN TEDAVİ DENEYİMSİZ KİŞİLERDE,
TAF-BAZLI VE TDF-BAZLI ANTİRETROVİRAL TEDAVİ REJİMLERİ ARASINDA
SERUM LİPİD PROFİLİ DEĞİŞİKLİKLERİNİN KARŞILAŞTIRILMASI,
RETROSPEKTİF BİR ÇALIŞMA

Dr. Birol Balçın
Sultan 2. Abdülhamid Han EAH.

Çalışma Dizaynı ve Popülasyonu

- Tek merkezli
- Retrospektif
- Ocak 2015 – Kasım 2023
- 0 ve 48. haftalar
- Çalışmaya dâhil edilme kriterleri
 - ✓ 18 yaş ve üzeri
 - ✓ ART naif
 - ✓ TAF/TDF+FTC+INSTI+/-c başlanmış
- Çalışmadan hariç tutulma kriterleri
 - ✓ Dislipidemi
 - ✓ Lipid düşürücü ilaç kullanımı
 - ✓ İlaç değişimi (switch)
 - ✓ Gebelik
 - ✓ 48. haftada HIV RNA baskılanmamış (<200 kopya/ml)

Olguların Demografik Özellikleri ve Başlangıç Değerleri-1

OLGU SAYISI		Toplam n:158 (%100)	TAF n:91 (%57,6)	TDF n:67(%42,4)	Ki-kare	p
CİNSİYET	Kadın	15 (9,5)	7 (7,7)	8 (11,9)	0,810	0,368
	Erkek	143 (90,5)	84 (92,3)	59 (88,1)		
SİGARA	YOK	118 (74,7)	66 (72,5)	52 (77,6)	0,528	0,468
	VAR	40 (25,3)	25 (27,5)	15 (22,4)		
HT	YOK	145 (91,8)	84 (92,3)	61 (91,0)	0,082	0,775
	VAR	13 (8,2)	7 (7,7)	6 (9,0)		
DM	YOK	148 (93,7)	87 (95,6)	61 (91,0)	0,693	0,405
	VAR	10 (6,3)	4 (4,4)	6 (9,0)		
KAH	YOK	157 (99,4)	90 (98,9)	67 (100)	0,741	1,000
	VAR	1 (0,6)	1 (1,1)	0 (0)		
İLAÇ	TAF/FTC/BIC	65 (41,1)	65 (71,4)			
	TAF/FTC/COB/EVG	26 (16,5)	26 (28,6)			
	TDF/FTC/DOL	39 (24,7)		39 (58,2)		
	TDF/FTC/RAL	9 (5,7)		9 (13,4)		
	TDF/FTC/COBI/EVG	19 (12)		19 (28,4)		
HEDEF LDL	NORMAL	87 (55,1)	47 (51,6)	40 (59,7)	1,011	0,315
	YÜKSEK	71 (44,9)	44 (48,4)	27 (40,3)		
ASCVD* RİSK GRUBU	DÜŞÜK-ORTA	133 (84,2)	79 (86,8)	54 (80,6)	1,295	0,596
	YÜKSEK	21 (13,3)	10 (11,0)	11 (16,4)		
	ÇOK YÜKSEK	4 (2,5)	2 (2,2)	2 (3,0)		

(*) ASCVD: Aterosklerotik kardiyoasküler hastalık

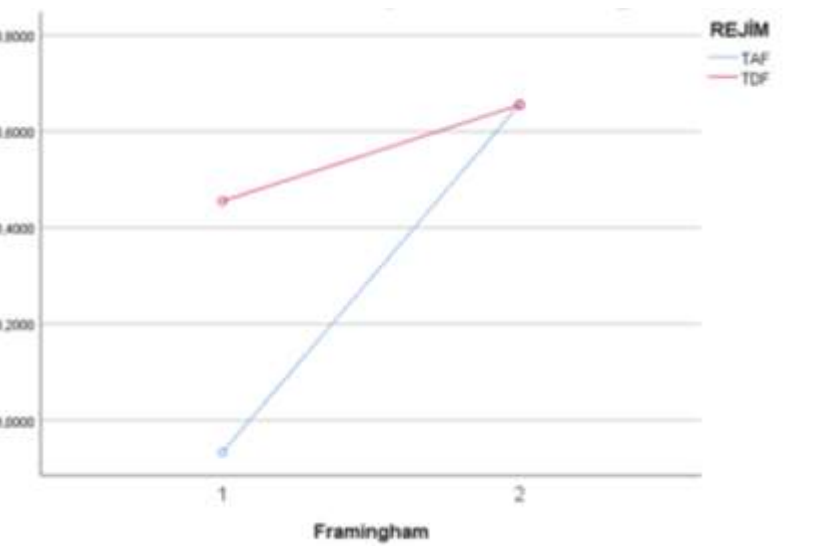
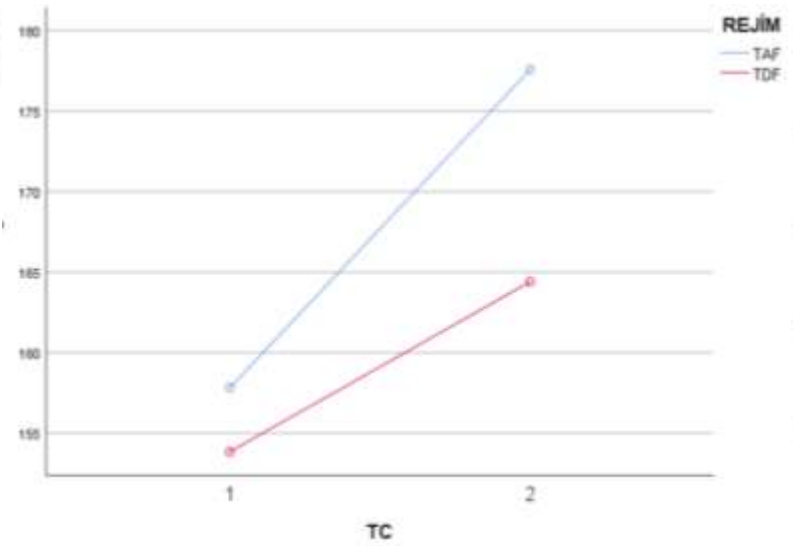
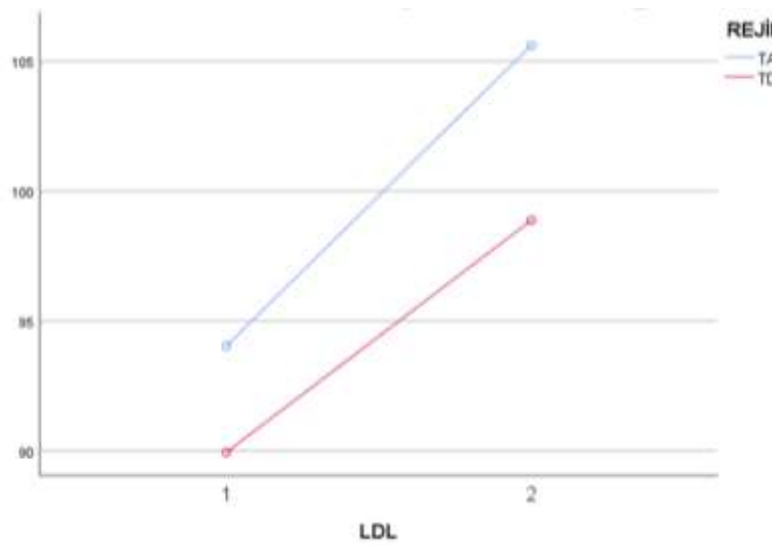
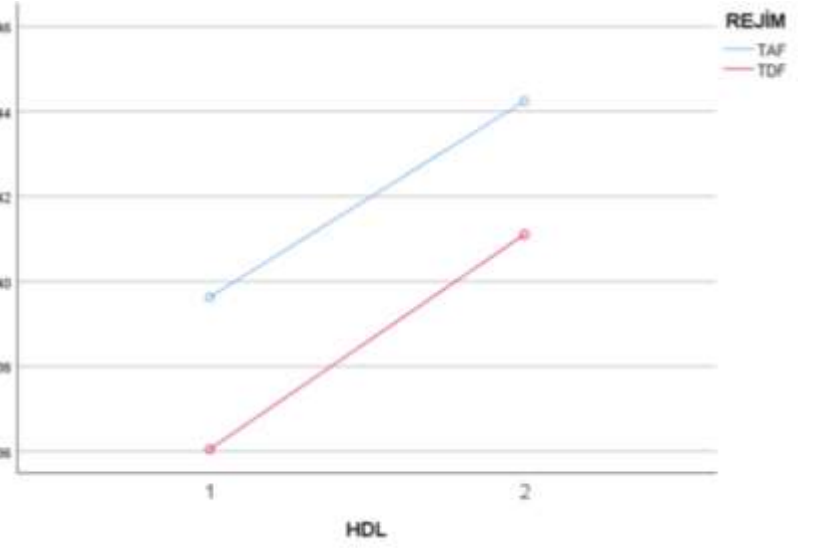
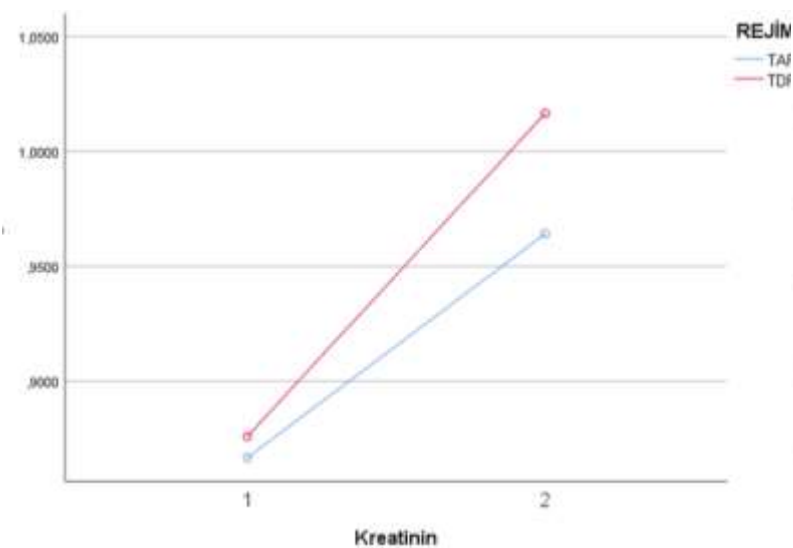
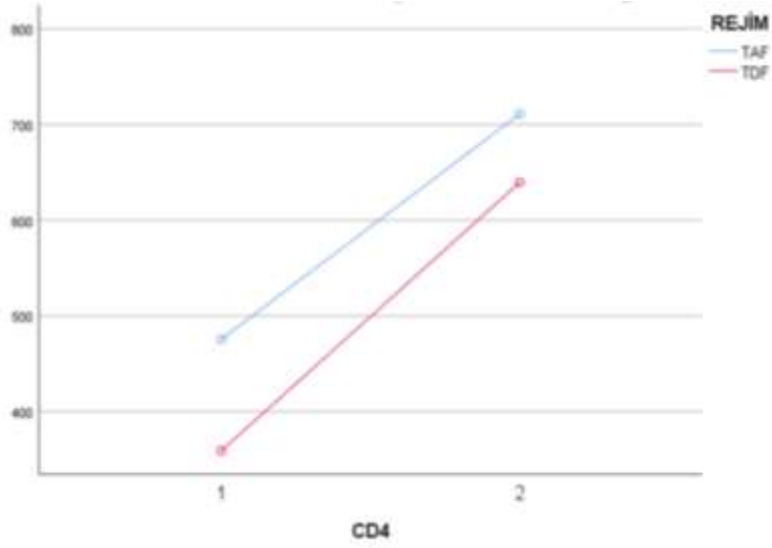
Olguların Demografik Özellikleri ve Başlangıç Değerleri-2

	Toplam $\bar{x} \pm SS$	TAF $\bar{x} \pm SS$	TDF $\bar{x} \pm SS$	t	p
YAŞ	35,87 ± 12,06	35,37 ± 11,66	36,54 ± 12,65	-0,598	0,551
BMI	24,86 ± 4,01	24,78 ± 4,14	25,01 ± 3,82	-0,269	0,788
HIV RNA (kopya/mL)	1491145,83 ± 6201616,2	1474782,49 ± 5796435,05	1513707,41 ± 6766239,13	-0,039	0,969
CD4+ T lenfosit	436,71 ± 305,19	475,67 ± 266,76	356,85 ± 362,55	2,045	0,043
Kreatinin (mg/dL)	0,87 ± 0,16	0,87 ± 0,17	0,88 ± 0,14	-0,359	0,720
HDL-C (mg/dL)	38,11 ± 11,35	39,63 ± 10,07	36,04 ± 12,68	1,978	0,049
LDL-C (mg/dL)	92,3 ± 27,98	94,03 ± 29,71	89,94 ± 25,48	0,908	0,365
TC (mg/dL)	156,13 ± 33,58	157,81 ± 34,85	153,84 ± 31,9	0,735	0,464
TG (mg/dL)	128,67 ± 65,45	120,78 ± 66,96	139,39 ± 62,25	-1,778	0,077
TC/HDL	4,44 ± 1,83	4,19 ± 1,25	4,78 ± 2,38	-2,031	0,044
SCORE-2	5,05 ± 4,66	4,39 ± 3,57	5,87 ± 5,7	-1,202	0,234
FRAMİNGHAM	3,14 ± 4,79	2,93 ± 4,39	3,46 ± 5,39	-0,52	0,604

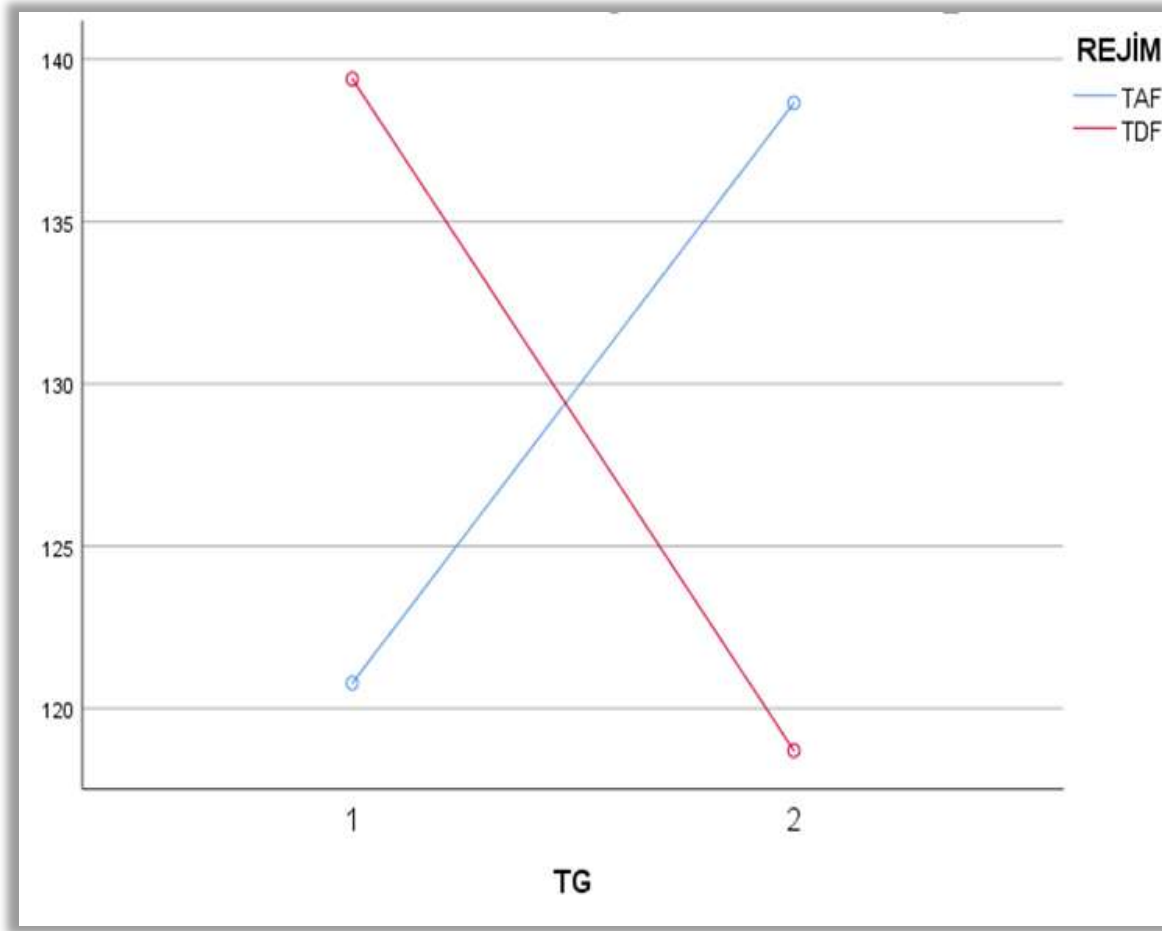
Tedavi öncesi ve 48. haftada değerlerdeki değişimler ve rejimlerin değişim üzerine etkileri-1

Effect		Öncesi $\bar{x} \pm SS$	Sonrası $\bar{x} \pm SS$	Value	F	p
CD4	Toplam (n=122)	436,71±305,19	687,93±359,47	0,545	142,283	<0,001
	TAF (n=82)	475,67±266,76	710,95±341,66	0,009	1,089	0,299
	TDF (n=39)	356,85±362,55	639,54±394,57			
Kreatinin	Toplam (n=158)	0,87±0,16	0,99±0,18	0,415	110,609	<0,001
	TAF (n=91)	0,87±0,17	0,96±0,18	0,023	3,628	0,059
	TDF (n=67)	0,88±0,14	1,02±0,17			
HDL-C	Toplam (n=158)	38,11±11,35	42,91±10,63	0,177	33,503	<0,001
	TAF (n=91)	39,63±10,07	44,24±9,99	0	0,071	0,791
	TDF (n=67)	36,04±12,68	41,1±11,27			
LDL-C	Toplam (n=158)	92,3±27,98	102,76±29,59	0,13	23,285	<0,001
	TAF (n=91)	94,03±29,71	105,62±30,51	0,002	0,386	0,535
	TDF (n=67)	89,94±25,48	98,88±28,06			
TC	Toplam (n=158)	156,13±33,58	171,99±35,66	0,174	32,908	<0,001
	TAF (n=91)	157,81±34,85	177,58±35,84	0,019	3,028	0,084
	TDF (n=67)	153,84±31,9	164,4±34,23			
SCORE-2	Toplam (n=58)	5,05±4,66	5,4±4,56	0,065	3,890	0,054
	TAF (n=32)	4,39±3,57	4,89±3,84	0,018	1,009	0,319
	TDF(n=26)	5,87±5,7	6,03±5,33			
Framingham	Toplam (n=84)	3,14±4,79	3,66±5,18	0,107	11,310	0,001
	TAF (n=58)	2,93±4,39	3,66±4,85	0,037	3,638	0,060
	TDF (n=26)	3,46±5,39	3,66±5,72			

Tedavi öncesi ve 48. haftada değerlerdeki değişimler ve rejimlerin değişim üzerine etkileri-2

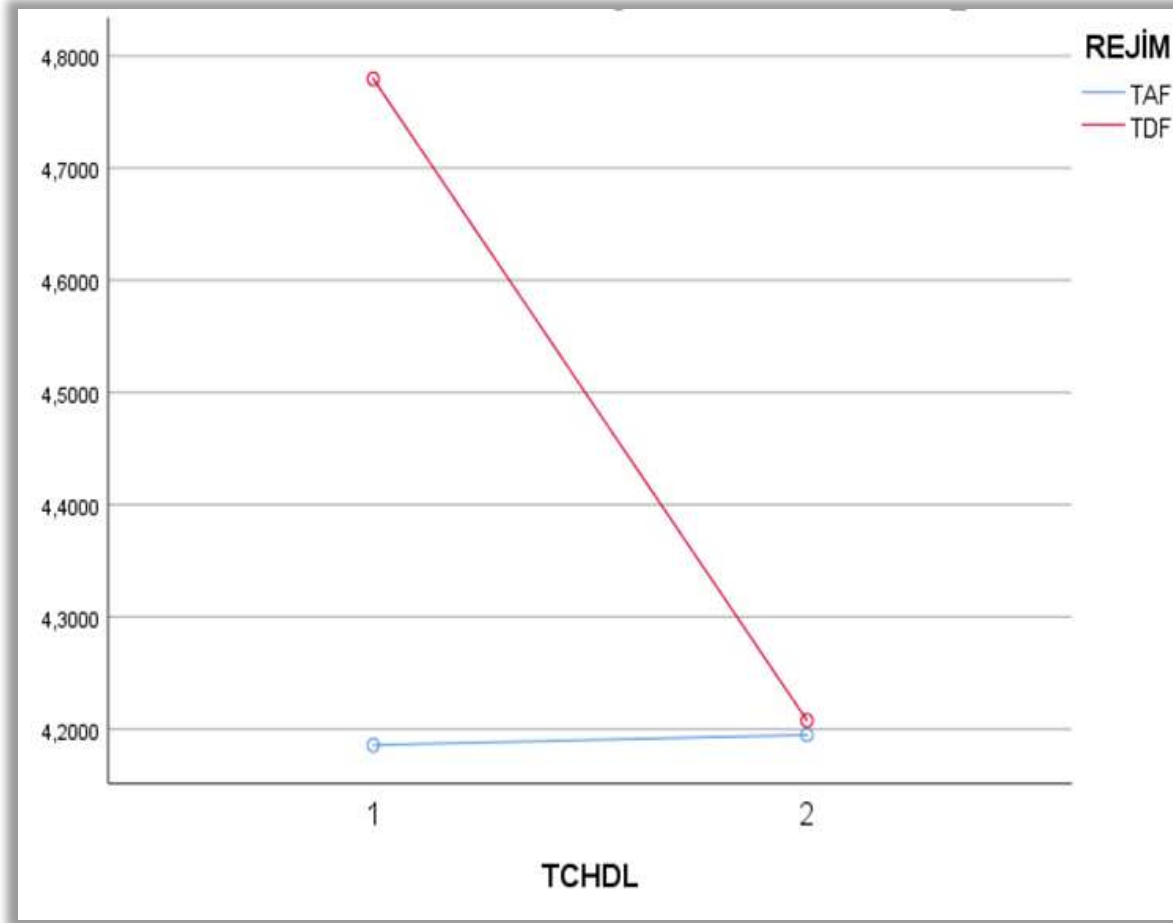

Tedavi öncesi ve 48. haftada değerlerdeki değişimler ve rejimlerin değişim üzerine etkileri-3

Effect		Öncesi $\bar{x} \pm SS$	Sonrası $\bar{x} \pm SS$	Value	F	p
TG	Toplam (n=158)	128,67 ± 65,45	130,19 ± 71,72	0	0,050	0,824
	TAF (n=91)	120,78 ± 66,96	138,65 ± 75,05	0,056	9,316	0,003
	TDF (n=67)	139,39 ± 62,25	118,7 ± 65,74			

Tedavi öncesi ve 48. haftada değerlerdeki değişimler ve rejimlerin değişim üzerine etkileri-4

Effect		Öncesi $\bar{x} \pm SS$	Sonrası $\bar{x} \pm SS$	Value	F	p
TC/HDL	Toplam (n=158)	4,44 ± 1,83	4,2 ± 1,16	0,031	5,024	0,026
	TAF (n=91)	4,19 ± 1,25	4,19 ± 1,17	0,033	5,355	0,022
	TDF (n=67)	4,78 ± 2,38	4,21 ± 1,15			

Tedavi öncesi ve sonrası SCORE-2 risk grupları ve değişimleri

TAF	Tedavi sonrası n(%)				
Tedavi öncesi n(%)	Düşük-orta	Yüksek	Çok yüksek	Total	p
Düşük-Orta	74 (81,3)	5 (5,5)	0 (0)	79 (86,8)	0,049
Yüksek	0 (0)	9 (9,9)	1 (1,1)	10 (11,0)	
Çok yüksek	0 (0)	0 (0)	2 (2,2)	2 (2,2)	
Total	74 (81,3)	14 (15,4)	3 (3,3)	91 (100)	
TDF	Tedavi sonrası n(%)				
Tedavi öncesi n(%)	Düşük-orta	Yüksek	Çok yüksek	Total	p
Düşük-Orta	52 (77,6)	2 (3,0)	0 (0)	54 (80,6)	0,846
Yüksek	1 (1,5)	9 (81,8)	1 (1,5)	11 (16,4)	
Çok yüksek	0 (0)	1 (1,5)	1 (1,5)	2 (3,0)	
Total	53 (79,1)	12 (17,9)	2 (3)	67 (100)	
Tüm hastalar	Tedavi sonrası n(%)				
Tedavi öncesi n(%)	Düşük-orta	Yüksek	Çok yüksek	Total	p
Düşük-Orta	126 (79,7)	7 (10,4)	0 (0)	133 (84,2)	0,089
Yüksek	1 (0,6)	18 (11,4)	2 (1,3)	21 (13,3)	
Çok yüksek	0 (0)	1 (0,6)	3 (1,9)	4 (2,5)	
Total	127 (80,4)	26 (16,5)	5 (3,2)	158 (100)	

Tedavi öncesi ve sonrası hedef LDL-C durumları

TAF	Tedavi sonrası n(%)			
Tedavi öncesi n(%)	Normal	Yüksek	Total	p
Normal	32 (35,2)	15 (16,5)	47 (51,6)	0,134
Yüksek	7 (7,7)	37 (40,6)	44 (48,4)	
Total	39 (42,9)	52 (57,1)	91 (100)	
TDF	Tedavi sonrası n(%)			
Tedavi öncesi n(%)	Normal	Yüksek	Total	p
Normal	24 (35,8)	16 (23,9)	40 (59,7)	0,027
Yüksek	5 (7,5)	22 (40,3)	27 (40,3)	
Total	29 (43,3)	38 (56,7)	67 (100)	
Tüm hastalar	Tedavi sonrası n(%)			
Tedavi öncesi n(%)	Normal	Yüksek	Total	p
Normal	56 (35,4)	31 (19,6)	87 (55,1)	0,005
Yüksek	12 (7,6)	59 (37,3)	71 (44,9)	
Total	68 (43)	90 (57)	158 (100)	

Tedavi öncesi ve 48. hafta hipertrigliseridemisi olan hasta sayıları ve değişimleri

TAF	Tedavi sonrası n(%)			
Tedavi öncesi n(%)	<150	>=150	Total	p
<150	49 (53,8)	20 (22,0)	69 (75,8)	0,061
>=150	9 (9,9)	13 (14,3)	22 (24,2)	
Total	58 (63,7)	33 (36,3)	91 (100)	
TDF	Tedavi sonrası n(%)			
Tedavi öncesi n(%)	<150	>=150	Total	p
<150	37 (55,2)	4 (6,0)	41 (61,2)	0,019
>=150	15 (22,4)	11 (16,4)	26 (38,8)	
Total	52 (77,6)	15 (22,4)	67 (100)	
Tüm hastalar	Tedavi sonrası n(%)			
Tedavi öncesi n(%)	<150	>=150	Total	p
<150	86 (54,4)	24 (15,2)	110 (69,6)	1,000
>=150	24 (15,2)	24 (15,2)	48 (100)	
Total	110 (69,6)	48 (30,4)	158 (30,4)	

Sonuç ve Öneriler

- Çalışmamızda, ART altında hem TAF hem de TDF bazlı rejimlerle dislipidemi gelişebileceği ve ASCVD riskinde artma olabileceği, bu etkilerinde her iki ilaç arasında anlamlı fark bulunmadığı sonucuna varılmıştır.
- Bu artışlarda tedavide kullanılan moleküller dışındaki faktörlerin de etkisinin olduğu düşünülmektedir (ART'den sonra beslenmenin düzelmesi, bulantı ve kusmaların azalması, iştah artışı, oral alımın artması v.b.).
- Hastalara değiştirilebilir ASCVD risk faktörleri anlatılmalıdır. Rehberler doğrultusunda başta dengeli beslenmek, akdeniz türü beslenme, egzersiz yapma alışkanlığının sağlanması ve sigarayı bırakmak olmak üzere yaşam tarzı değişikliği önerileri yapılmalıdır.
- ASCVD risk faktörleri gerektiğinde diğer tıp branşlarıyla da koordineli olarak medikal tedavi ile adım adım yönetilmelidir.
- Bununla birlikte başta trigliserid yüksekliği olmak üzere belirgin dislipidemisi olan ve ciddi ASCVD riski bulunan hastalarda TAF bazlı rejimlerin daha dikkatli kullanılması gerektiği değerlendirilmiştir.

Teşekkürler...